

به نام خدا

روانشناسی جنایی: ذهن، انگیزه و کشف جرم

مؤلف:

ثریا همتی پور

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۵)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

Chaponashr.ir

سرشناسه : همتی پور، ثریا، ۱۳۴۷
عنوان و نام پدیدآور : روانشناسی جنایی: ذهن، انگیزه و کشف جرم/ مولف ثریا همتی پور
مشخصات نشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۵.
مشخصات ظاهری : ۳۸۸ ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۳۳۱-۵
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : روانشناسی جنایی - ذهن، انگیزه - کشف جرم
رده بندی کنگره : TP ۹۸۳
رده بندی دیویی : ۵۵/۶۶۸
شماره کتابشناسی ملی : ۹۹۷۶۵۸۸
اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیبا

نام کتاب : روانشناسی جنایی: ذهن، انگیزه و کشف جرم
مولف : ثریا همتی پور
ناشر : انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: محدثه فرهمند
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۵
چاپ: زبرجد
قیمت: ۶۶۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۱۲۹-۳۳۱-۵
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست

مقدمه :	۹
پیشگفتار :	۱۵
فصل ۱: مبانی و تاریخچه روان‌شناسی جنایی	۱۹
شکل‌گیری روان‌شناسی جنایی به عنوان شاخه‌ای مستقل :	۳۰
ارتباط جرم‌شناسی با روان‌شناسی :	۳۸
نظریات کلاسیک و نوین درباره ماهیت جرم :	۴۵
تحول نگاه جامعه به بزهکاران و مجرمین :	۵۲
نقش روان‌شناسان در دادگاه‌ها و تحقیقات جنایی :	۵۸
تفاوت روان‌شناسی جنایی با روان‌شناسی حقوقی و قضایی :	۶۴
فصل ۲: ساختار ذهنی و روانی مجرمان	۷۱
ویژگی‌های شخصیتی و خلقی در مجرمان :	۷۳
اختلالات روانی مرتبط با رفتارهای جنایی :	۷۹
سایکوپاتی، سادیسم، و اختلالات ضد اجتماعی :	۸۵
تأثیر محیط، وراثت و تربیت بر شکل‌گیری شخصیت مجرم :	۹۱
نظریات شناختی در مورد تصمیم‌گیری مجرمانه :	۹۶

نقش هیجانات و کنترل آن در بروز جرم :	۱۰۲.....
تفاوت ذهن مجرم حرفه‌ای و مجرمان لحظه‌ای :	۱۰۶.....
فصل ۳: انگیزه‌های روان‌شناختی در ارتکاب جرم.....	۱۱۱.....
انگیزه‌های اقتصادی، عاطفی و انتقامی :	۱۱۵.....
مدل‌های انگیزشی در رفتارهای بزهکارانه :	۱۱۹.....
نقش فشار اجتماعی و ناکامی در بروز جرم :	۱۲۴.....
نظریه یادگیری اجتماعی و الگوهای رفتاری مجرمان :	۱۲۸.....
تأثیر احساس قدرت و سلطه‌جویی :	۱۳۳.....
جنبه‌های ناخودآگاه جرم و تحلیل روان‌کاوانه :	۱۳۵.....
موارد واقعی از تحلیل انگیزه‌های مجرمان معروف :	۱۳۹.....
فصل ۴: روان‌شناسی بازجویی و اعتراف.....	۱۴۳.....
نظریات روانی در تعامل بازجو و مظنون :	۱۴۶.....
روش‌های علمی جلب اعتماد و کاهش مقاومت روانی :	۱۵۲.....
خطاهای شناختی در اعتراف‌گیری :	۱۵۷.....
تفاوت بازجویی انسانی و بازجویی فنی :	۱۶۳.....
کاربرد زبان بدن و نشانه‌های غیرکلامی :	۱۶۷.....
آسیب‌های روانی ناشی از بازجویی‌های شدید :	۱۷۲.....
اخلاق حرفه‌ای در بازجویی‌های روان‌شناختی :	۱۷۷.....

فصل ۵: تحلیل رفتار و پروفایل سازی مجرمان ۱۸۳

مقدمه‌ای بر علم پروفایل سازی روانی : ۱۸۷

متدهای تجزیه و تحلیل صحنه جرم : ۱۹۳

نشانه‌های رفتاری در قتل‌ها و جرایم جنسی : ۱۹۷

کاربرد روان شناسی شناختی در تحلیل رفتار : ۲۰۲

روش‌های پیش‌بینی جرم بعدی : ۲۰۷

مطالعه موارد واقعی از پرونده‌های حل شده با تحلیل روانی : ۲۱۱

محدودیت‌ها و خطاهای پروفایل سازی : ۲۱۶

فصل ۶: نقش روان شناسی در تحقیقات پلیسی و قضایی ۲۲۳

نحوه همکاری روان شناسان با پلیس جنایی : ۲۲۸

تحلیل روانی شاهدان و قربانیان : ۲۳۳

ارتباط بین اضطراب، حافظه و شهادت : ۲۳۸

روان شناسی تصمیمات قضات و هیئت منصفه : ۲۴۳

استفاده از آزمون‌های روانی در ارزیابی مجرم : ۲۴۸

تکنیک‌های مصاحبه روان شناختی در تحقیقات : ۲۵۲

نمونه‌های کاربردی از پرونده‌های واقعی : ۲۵۷

فصل ۷: روان شناسی قربانیان جرم ۲۶۱

اثرات روانی جرم بر قربانیان : ۲۶۵

۲۶۹.....	سندرم استرس پس از سانحه (PTSD) :
۲۷۳.....	قربانی‌شناسی و نقش آن در کاهش جرم :
۲۷۷.....	سازوکارهای دفاعی ذهن قربانیان :
۲۸۱.....	تعامل روانی بازمانده و نظام قضایی :
۲۸۵.....	مداخلات روان‌درمانی پس از جرم :
۲۹۰.....	بررسی اخلاق و حمایت روانی در مراحل دادرسی :
۲۹۵	فصل ۸: پیشگیری روان‌شناختی از جرم
۲۹۹.....	مدل‌های روانی در جلوگیری از خشونت :
۳۰۳.....	آموزش مهارت‌های کنترل هیجان و رفتار :
۳۰۸.....	نقش خانواده و مدرسه در پیشگیری جرم :
۳۱۲.....	درمان و بازپروری روانی مجرمین :
۳۱۶.....	استفاده از داده‌های روانی در سیاست‌گذاری جنایی :
۳۲۱.....	برنامه‌های اصلاحی و رفتاردرمانی در زندان :
۳۲۵.....	نقش رسانه و فرهنگ در ایجاد الگوهای رفتاری سالم :
۳۳۱	فصل ۹: روان‌شناسی جرایم خاص
۳۳۵.....	جرایم جنسی و تحلیل روانی آنها :
۳۳۸.....	خشونت خانوادگی و کودک‌آزاری :
۳۴۲.....	جرایم سایبری و روان‌شناسی فضای مجازی.....

۳۴۶.....	تروریسم و افراط‌گرایی از منظر روانی
۳۵۱.....	جرایم مالی و فریب اجتماعی
۳۵۵.....	قتل‌های زنجیره‌ای و روان‌نژندی‌های پیچیده
۳۵۹.....	جرم در نوجوانان و روان‌شناسی رشد
۳۶۳.....	فصل ۱۰: آینده روان‌شناسی جنایی
۳۶۶.....	فناوری‌های نوین در تحلیل روانی جرم
۳۶۹.....	هوش مصنوعی و پیش‌بینی رفتارهای خطرناک
۳۷۲.....	رویکردهای بین‌رشته‌ای در تحقیقات جنایی
۳۷۴.....	چالش‌های اخلاقی و قانونی در کاربرد داده‌های روانی
۳۷۷.....	آموزش و تربیت روان‌شناسان جنایی
۳۸۰.....	چشم‌انداز پژوهش‌های آینده و داده‌محوری
۳۸۳.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از تحول علم در خدمت عدالت
۳۸۵.....	منابع

مقدمه :

جرم تنها یک رفتار خلاف قانون نیست بلکه بازتابی از پیچیده‌ترین لایه‌های روان انسان است. هر جامعه‌ای برای حفظ نظم و امنیت خود قوانینی وضع می‌کند و افرادی که از این قوانین عبور می‌کنند به عنوان مجرم شناخته می‌شوند. با این حال مسئله اساسی تنها شناخت عمل مجرمانه نیست بلکه درک فرآیندی است که انسان را به سمت ارتکاب جرم سوق می‌دهد. پرسش اصلی اینجاست که چه عواملی سبب می‌شود فردی از مرزهای اخلاقی عبور کند و رفتاری را انجام دهد که امنیت روانی و اجتماعی دیگران را تهدید کند. پاسخ به این پرسش بدون شناخت ذهن انسان و سازوکارهای روانی او ممکن نخواهد بود. روان‌شناسی جنایی دانشی است که تلاش می‌کند میان رفتار مجرمانه و فرآیندهای ذهنی پیوند برقرار کند. این حوزه علمی بر این باور است که هیچ جرم پیچیده‌ای بدون زمینه‌های روانی شکل نمی‌گیرد. افکار هیجان‌ها تعارض‌های درونی احساس ناکامی تجربه‌های تلخ کودکی فشارهای اجتماعی و اختلالات شخصیتی همگی می‌توانند در شکل‌گیری رفتارهای ضد اجتماعی نقش داشته باشند. به همین دلیل مطالعه جرم تنها از زاویه حقوقی یا قضایی کافی نیست و برای درک عمیق‌تر آن باید ساختار روانی انسان مورد بررسی قرار گیرد.

در طول تاریخ نگاه انسان به جرم همواره دستخوش تغییر بوده است. در دوره‌ای جرم نتیجه نیروهای شیطانی یا ضعف اخلاقی تلقی می‌شد و مجرمان افرادی ذاتاً شرور دانسته می‌شدند. بعدها با پیشرفت علوم انسانی و روان‌شناسی این دیدگاه تغییر یافت و پژوهشگران دریافتند که بسیاری از مجرمان در بستر شرایط پیچیده خانوادگی اجتماعی و روانی شکل گرفته‌اند. این تحول فکری باعث شد که مفهوم جرم از یک پدیده صرفاً حقوقی به مسئله‌ای انسانی و روان‌شناختی تبدیل شود. انسان موجودی چندبعدی است

و رفتار او تحت تأثیر عوامل گوناگون قرار دارد. هیچ فردی از لحظه تولد مجرم نیست بلکه شخصیت انسان در تعامل میان ویژگی‌های زیستی محیط خانوادگی فرهنگ جامعه و تجربه‌های فردی شکل می‌گیرد. کودکانی که در فضای خشونت تحقیر بی‌توجهی یا ناامنی رشد می‌کنند بیشتر در معرض اختلالات رفتاری و گرایش به بزهکاری قرار دارند. تجربه مداوم ترس و ناکامی می‌تواند ذهن فرد را نسبت به جهان بدبین کند و زمینه پرخاشگری و رفتارهای مخرب را افزایش دهد.

برخی مجرمان قربانی شرایطی هستند که از کودکی بر آنان تحمیل شده است. آنان در محیط‌هایی رشد کرده‌اند که محبت امنیت و ثبات روانی در آن وجود نداشته است. تجربه آزار جسمی تحقیر کلامی بی‌توجهی عاطفی و طرد اجتماعی می‌تواند احساس خشم پنهان و نفرت انباشته ایجاد کند. این احساسات اگر به درستی مدیریت نشوند به تدریج در شخصیت فرد ریشه می‌دانند و در موقعیت‌های خاص به رفتارهای خطرناک تبدیل می‌شوند. همه افرادی که در شرایط دشوار رشد می‌کنند مجرم نمی‌شوند. این مسئله نشان می‌دهد که عوامل روانی و شخصیتی نیز نقش مهمی در رفتار انسان دارند. برخی افراد توانایی بیشتری در کنترل هیجان‌ها و سازگاری با فشارهای زندگی دارند در حالی که برخی دیگر در برابر ناکامی و تنش آسیب‌پذیرتر هستند. تفاوت در ساختار شخصیت میزان تحمل روانی و شیوه پردازش هیجان‌ها می‌تواند سرنوشت رفتاری انسان‌ها را تغییر دهد. یکی از موضوعات مهم در روان‌شناسی جنایی مفهوم انگیزه است. هر جرم دارای نیروی محرکی است که فرد را به سمت انجام آن سوق می‌دهد. این انگیزه ممکن است انتقام خشم حسادت ترس حرص احساس قدرت یا حتی لذت از آسیب رساندن به دیگران باشد. گاه مجرم برای رسیدن به منفعت مالی دست به جرم می‌زند و گاه انگیزه او تنها تخلیه هیجان‌های سرکوب‌شده است. شناخت انگیزه‌ها به پژوهشگران کمک می‌کند تا ساختار ذهنی مجرم را بهتر درک کنند.

رفتار مجرمانه اغلب نتیجه تصمیمی ناگهانی نیست بلکه محصول فرآیندی تدریجی است. بسیاری از مجرمان پیش از ارتکاب جرم بارها آن را در ذهن خود تصور کرده‌اند. آنان ممکن است مدت‌ها با افکار خشونت‌آمیز یا احساس انتقام زندگی کرده باشند تا سرانجام در لحظه‌ای خاص کنترل خود را از دست بدهند. این موضوع نشان می‌دهد که ذهن انسان پیش از عمل نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری جرم دارد.

بررسی شخصیت مجرمان یکی از مهم‌ترین بخش‌های روان‌شناسی جنایی است. برخی ویژگی‌های شخصیتی در میان مجرمان بیشتر دیده می‌شود. تکانشگری ناتوانی در همدلی خودشیفتگی بی‌ثباتی هیجانی و تمایل به سلطه‌گری از جمله ویژگی‌هایی هستند که در بسیاری از مجرمان مشاهده می‌شوند. افرادی که دچار اختلال شخصیت ضد اجتماعی هستند معمولاً احساس گناه و پشیمانی ضعیفی دارند و قوانین اجتماعی را مانعی برای خواسته‌های خود می‌دانند. قاتلان زنجیره‌ای نمونه‌ای پیچیده از مجرمان هستند که مطالعه آنان اهمیت زیادی در روان‌شناسی جنایی دارد. این افراد اغلب دارای درونی تاریک و خیال‌پردازی‌های خشونت‌آمیز هستند. بسیاری از آنان در کودکی تجربه‌های شدید آسیب روانی داشته‌اند و به تدریج حس همدلی خود را از دست داده‌اند. آنان ممکن است در ظاهر افرادی عادی به نظر برسند اما در درون خود تمایلات خطرناکی را پنهان کرده باشند.

خشونت یکی از مهم‌ترین جلوه‌های رفتار مجرمانه است. خشونت می‌تواند فیزیکی روانی جنسی یا عاطفی باشد و در اشکال گوناگون بروز پیدا کند. برخی افراد از خشونت برای کسب قدرت استفاده می‌کنند و برخی دیگر آن را راهی برای تخلیه خشم و ناکامی می‌دانند. در بسیاری از موارد مجرم خود در گذشته قربانی خشونت بوده است و همین تجربه الگوی رفتاری او را شکل داده است. نقش خانواده در شکل‌گیری رفتارهای جنایی بسیار مهم است. خانواده نخستین محیطی است که شخصیت کودک در آن رشد می‌کند. نبود محبت تبعیض میان فرزندان خشونت خانگی اعتیاد والدین و بی‌ثباتی عاطفی می‌توانند احساس

ناامنی و پرخاشگری را در کودک تقویت کنند. کودکانی که شاهد رفتارهای خشن هستند ممکن است به تدریج خشونت را رفتاری طبیعی تلقی کنند. جامعه نیز در شکل‌گیری جرم نقش مهمی دارد. فقر بیکاری تبعیض اجتماعی و نابرابری اقتصادی می‌توانند احساس محرومیت و خشم اجتماعی ایجاد کنند. افرادی که احساس می‌کنند فرصت‌های برابر برای پیشرفت ندارند ممکن است برای رسیدن به خواسته‌های خود به رفتارهای غیرقانونی روی آورند. البته فقر به تنهایی عامل جرم نیست اما می‌تواند فشار روانی و احساس ناامیدی را افزایش دهد. رسانه‌ها و فضای مجازی نیز تأثیر قابل توجهی بر رفتار انسان دارند. نمایش مداوم خشونت در برخی محتوای رسانه‌ای می‌تواند حساسیت روانی افراد را نسبت به رفتارهای خشن کاهش دهد. نوجوانانی که ساعت‌های طولانی در معرض تصاویر خشونت‌آمیز قرار می‌گیرند ممکن است به تدریج نسبت به درد و رنج دیگران بی‌تفاوت شوند. همچنین فضای مجازی بستری برای شکل‌گیری جرائم جدید فراهم کرده است. روان‌شناسی جنایی تنها به شناخت مجرم محدود نمی‌شود بلکه قربانیان جرم را نیز مورد توجه قرار می‌دهد. تجربه جرم می‌تواند آثار عمیق روانی بر قربانیان برجای بگذارد. اضطراب ترس احساس ناامنی افسردگی و بی‌اعتمادی از جمله پیامدهایی هستند که بسیاری از قربانیان تجربه می‌کنند. برخی افراد سال‌ها پس از وقوع جرم همچنان از آثار روانی آن رنج می‌برند.

یکی از اهداف مهم این علم کمک به کشف جرم است. تحلیل رفتار مجرم می‌تواند مسیر تحقیقات جنایی را روشن‌تر کند. نوع انتخاب قربانی شیوه ارتکاب جرم و رفتار پس از آن همگی اطلاعات مهمی درباره شخصیت و انگیزه مجرم ارائه می‌دهند. متخصصان با بررسی این نشانه‌ها تلاش می‌کنند الگوهای رفتاری مجرم را شناسایی کنند. پیشرفت علوم اعصاب نیز افق‌های تازه‌ای در مطالعه رفتارهای جنایی گشوده است. برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند که آسیب در بخش‌هایی از مغز که مسئول کنترل هیجان و تصمیم‌گیری هستند می‌تواند احتمال رفتارهای خشونت‌آمیز را افزایش دهد. البته هیچ عامل زیستی به

تنهایی موجب جرم نمی‌شود اما ترکیب آسیب‌های عصبی با شرایط نامناسب محیطی می‌تواند خطر رفتارهای جنایی را افزایش دهد.

مسئله دروغ‌گویی نیز در روان‌شناسی جنایی اهمیت فراوانی دارد. بسیاری از مجرمان برای پنهان کردن حقیقت از دروغ استفاده می‌کنند اما دروغ تنها یک ابزار دفاعی نیست بلکه گاه به بخشی از شخصیت فرد تبدیل می‌شود. برخی افراد به صورت بیمارگونه دروغ می‌گویند و از فریب دیگران احساس قدرت می‌کنند. شناخت الگوهای رفتاری این افراد می‌تواند به کشف حقیقت کمک کند.

احساس گناه از دیگر موضوعات مهم در تحلیل رفتار مجرمانه است. برخی مجرمان پس از ارتکاب جرم دچار عذاب وجدان و اضطراب شدید می‌شوند اما برخی دیگر هیچ احساس پشیمانی ندارند. نبود احساس گناه می‌تواند نشانه اختلالات شخصیتی عمیق باشد. افرادی که فاقد همدلی هستند معمولاً رنج قربانیان را درک نمی‌کنند و تنها به خواسته‌های خود اهمیت می‌دهند. روان‌شناسی جنایی همچنین به مسئله بازپروری مجرمان توجه دارد. هدف از شناخت ذهن مجرم تنها مجازات او نیست بلکه تلاش برای اصلاح و بازگرداندن او به جامعه نیز اهمیت دارد. برخی مجرمان اگر در زمان مناسب تحت درمان روانی و حمایت اجتماعی قرار گیرند می‌توانند رفتار خود را تغییر دهند. بی‌توجهی به این مسئله ممکن است چرخه جرم را تکرار کند. یکی از چالش‌های مهم در این حوزه تشخیص مرز میان بیماری روانی و مسئولیت کیفری است. برخی افراد در زمان ارتکاب جرم دچار اختلالات شدید روانی هستند و توانایی درک کامل رفتار خود را ندارند. تشخیص این وضعیت نیازمند بررسی دقیق روان‌شناختی و روان‌پزشکی است. در چنین مواردی عدالت تنها به معنای مجازات نیست بلکه باید درمان و مراقبت تخصصی نیز مورد توجه قرار گیرد.

مطالعه روان‌شناسی جنایی به ما یادآوری می‌کند که رفتار انسان نتیجه تعامل پیچیده ذهن و محیط است. هیچ رفتار خشونت‌آمیزی بدون پیشینه روانی و اجتماعی شکل نمی‌گیرد. هر جرم داستانی پنهان

در پشت خود دارد داستانی که از سال‌ها تجربه احساس و تعارض درونی شکل گرفته است. شناخت این داستان‌ها می‌تواند به درک عمیق‌تر ماهیت انسان کمک کند.

این کتاب تلاشی است برای ورود به جهان پیچیده ذهن مجرمانه و بررسی عواملی که انسان را به سوی جرم سوق می‌دهند. هدف آن تنها توصیف جنایت نیست بلکه تحلیل فرآیندهای روانی و اجتماعی است که در پس رفتارهای مجرمانه قرار دارند. خواننده در این مسیر با ابعاد مختلف شخصیت مجرمانه‌های پنهان سازوکارهای خشونت و روش‌های تحلیل رفتار جنایی آشنا خواهد شد. شناخت جرم بدون شناخت انسان ممکن نیست. هرچه آگاهی ما درباره ذهن و روان انسان بیشتر شود توانایی جامعه برای پیشگیری از خشونت و کاهش آسیب‌های اجتماعی نیز افزایش خواهد یافت. روان‌شناسی جنایی پلی میان علم روان‌شناسی و نظام عدالت است و تلاش می‌کند از مسیر شناخت عمیق‌تر انسان راهی برای ساختن جامعه‌ای ایمن‌تر و آگاه‌تر فراهم سازد.

پیشگفتار :

پدیده جرم از نخستین روزهای شکل‌گیری اجتماعات انسانی تا عصر پیچیده و فناورانه کنونی همواره ذهن اندیشمندان قانون‌گذاران روان‌شناسان و پژوهشگران علوم انسانی را به خود مشغول کرده است. انسان از زمانی که مفهوم قانون و نظم اجتماعی را شناخت با رفتارهایی روبه‌رو شد که امنیت جمعی را تهدید می‌کرد و مرزهای اخلاق و هنجار را در هم می‌شکست. اما آنچه مسئله جرم را به موضوعی پیچیده و چندبعدی تبدیل می‌کند صرف وقوع یک رفتار خلاف قانون نیست بلکه رازهای پنهانی است که در لایه‌های ذهن و روان مرتکبان آن جریان دارد. هر جرم پیش از آنکه در جهان بیرونی شکل بگیرد در جهان درونی انسان آغاز می‌شود جایی که افکار احساسات عقده‌ها ترس‌ها ناکامی‌ها و تمایلات سرکوب‌شده به تدریج به الگوهای رفتاری خطرناک تبدیل می‌شوند. به همین علت مطالعه جرم بدون شناخت ذهن انسان مطالعه‌ای ناقص و سطحی خواهد بود.

روان‌شناسی جنایی تلاشی برای عبور از نگاه صرفاً قضایی و کیفری به مسئله جرم است. این شاخه علمی سعی می‌کند به جای تمرکز مطلق بر مجازات به فهم سازوکارهای روانی رفتار مجرمانه بپردازد و رابطه میان شخصیت تجربه‌های زیسته محیط اجتماعی و انتخاب‌های فردی را آشکار سازد. بسیاری از افرادی که مرتکب جرم می‌شوند در نگاه نخست شبیه دیگر انسان‌ها هستند. آنان در خیابان‌ها راه می‌روند کار می‌کنند می‌خندند سخن می‌گویند و در ظاهر تفاوت آشکاری با دیگران ندارند. اما در پس این چهره عادی گاه دنیایی از تعارض‌های روانی خشم‌های انباشته احساس بی‌ارزشی ترس‌های مزمن یا تمایلات بیمارگونه پنهان شده است. شناخت این لایه‌های پنهان نیازمند نگاهی عمیق و تحلیلی است نگاهی که بتواند فراتر از ظاهر رفتارها حرکت کند و به سرچشمه‌های درونی آن برسد.